

■ Palomies
Tommi Sahilalla on
Suomessa noin
4 000 kollegaa.

**Pelon aika toi
uuden tähden**

Luottomies

Suomalaiset arvostavat

yhä enemmän käden taitoa ja

huolenpitoa. **Palomies on**

noussut lääkärin veroiseksi

sankariksi. Bisnesmiesten,

teoriaherrojen ja taiteilijoiden

maine lakastuu.

 New York, syyskuu 2001. World Trade Centerin tornit ovat romahtaneet, eloonjääneitä etsitään epätoivoisesti. Siellä he ovat, oman henkensä kaupalla. Toiset jäävät raunioihin.

Vantaa, lokakuu 2002. Myyrmannin kauppakeskuksessa räjähtää, kuusi sivullista kuolee ja kymmeniä loukkaantuu. Hälytyksessä ei viivytellä, alle kymmenessä minuutissa he ehtivät paikalle. Moini saa ensiavun juuri heiltä.

Viimeksi, vähän ennen New Yorkin terrori-iskuja, *Suomen Kuvalehden* teettämän Ammattien arvostus -tutkimuksen kärki oli yksitoikkoinen kuin **Kekkosen** ajan presidentinvaali: lääkäri, lääkäri, lääkäri, lääkäri, lääkäri. Kaukana takana tuli palomies sijalla 51, samalla kuin geologi ja puheopettaja.

Kolme vuotta on nyt kulunut, ja palomies on päässyt ihan uuteen seuraan. Yhtäkkiä se on Suomen viidenneksi arvostetuin ammatti. Ei vielä aivan yhtä hohdokas kuin kirurgin tai erikoislääkärin työ, mutta jo melkein kaikkien muiden edellä. Taakse jää liuta valkotakkejakin silmälääkäristä neurologiin ja hammaslääkäristä psykiatriin.

»Ehkä palomieheissä on jotain samaa kuin lääkärissä, vaikka se on ammattina ihan erityyppinen. Molemmat yhdistetään katastrofeihin ja auttamiseen ja taitoon», valtiotieteiden tohtori **Keijo Rahkonen** vertaa. Hän johtaa Helsingin yliopistossa yhteiskuntapolitiikan laitosta.

Katastrofeja on, valitettavasti, riittänyt viime vuosina. Ja samalla palomiehillä tilaisuuksia näyttää osaamistaan.

Pelkkä kirjaviisuus ei tuo enää Suomessa mainetta ja kunniaa, niin kuin vielä muutamia kymmeniä vuosia sitten. Rahkonen on tutkinut työn tulevaisuutta, ja hän löytää ammattien arvostuksessa tapahtuneista muutoksista selvän trendin.

»Nyt arvostetaan moderneja ammatteja, joissa käsityötaito yhdistyy uusimpaan teknologiaan ja joissa tehdään kiistatta hyvää työtä. Sekä lääkäri, palomies että lentokapteeni ovat kaikki tavallaan vastuussa ihmisengistä.»

Toisten kohdalla arvostus näkyy tilipussissa, toisten kohdalla ei. »Tässäkin tulee hyvin esiin, että ei ole sellaista asiaa kuin oikeudenmukainen palkka», Rahkonen huomauttaa.

Hoitoala kerää sympatit

SK tutkitutti Taloustutkimuksen ammattien arvostusta tänä keväänä jo neljättä kertaa. Aiemmat kolme selvitystä tehtiin viiden vuoden välein 1991, 1996 ja 2001. Nyt tahtia tiivistettiin uusimalla kysely, kun edellisestä oli vasta kolme vuotta.

Viimeksi ihmisten mielipiteitä udeltiin aikana, jolloin pitkä nousukausi oli juuri taitunut ja talousennusteita korjailtiin kiireesti alaspäin. Nyt talous on taas elpymässä, mutta it-huuman jälkeiset laihat vuodet ovat vielä tuoreessa muistissa. Työttömiä on yhä melkein 300 000, ja työpaikkoja siirtyy koko

■ Keijo Rahkonen

Nopeimmat nousijat

1. Nuohooja	+140 sijaa
2. Sosiologi	+136
3. Perhepäivähoitaja	+125
4. Mekaanikko	+123
5. Metsuri	+116
6. Rakennusmies	+112
7. Lukkoseppä	+108
8. Kotiavustaja	+101
9. Maatalouslomittaja	+97
10. Kirvesmies	+94
Pankkitoimihenkilö	+94

Nopeimmat laskijat

1. Sijoitusneuvoja	-161 sijaa
2. Ohjelmoija	-153
3. Muusikko	-149
4. Amanuenssi	-148
5. Kuoronjohtaja	-146
6. Pianisti	-143
7. Atk-operaattori	-119
Projektipäällikkö	-119
9. Näyttelijä	-116
10. Säveltäjä	-115

Kärjen nopeimmat nousijat

(50:n kärki)

1. Sosiaalityöntekijä	+89 sijaa
2. Lastenhoitaja	+68
3. Palomies	+46
4. Lakimies	+45
5. Lastentarhanopettaja	+29

Kärjen nopeimmat laskijat

(50:n kärki)

1. Oikeuskansleri	-26 sijaa
2. Arkkitehti	-25
3. Professori	-23
4. Yliopistonrehtori	-17
5. Psykiatri	-14

ajan maihin, joissa palkat ovat murto-osa siitä mitä Suomessa. Samaan aikaan väestö ikääntyy, ja monilla aloilla varaudutaan kovaa vauhtia työvoimapulaan.

Talousoppineiden viesti on jo pitkään ollut, että hyvinvointivaltio on tiensä päässä, ja Suomi menestyy vain jos yrittämisestä tehdään kannattavaa. Sanoma ei kuitenkaan näytä menevän perille. Julkisella sektorilla yhteiseksi hyväksi tehtävää työtä arvostetaan uuden tutkimuksen mukaan päinvastoin aina vain enemmän.

Useimmat hoitoalan tehtävät sijoittuvat nyt ylemmäs kuin aiemmissa tutkimuksissa. Perhepäivähoitaja on noussut runsaassa kymmenessä vuodessa 263. sijalta 69:ksi, sosiaalityöntekijä 200. sijalta 42:ksi ja lastenhoitaja 149. sijalta 21:ksi. Kättilö ja sairaanhoitaja mahtuvat jo kymmenen arvostetuimman ammatin listalle.

»Suomalaiset haluavat pitää kiinni hyvinvointivaltiosta. Voi olla, että heidän vastauksiinsa sisältyy myös terveisiä päättäjille. Ihmisille on syntynyt kuva, että julkisen sektorin naisvaltaisilla aloilla tehdään pienellä palkalla rankkaa työtä, ja niille tarvittaisiin nopeasti lisää resursseja», Rahkonen pohtii.

Opettajan työn arvostus laski hieman 1990-luvun lopulla mutta on taas kääntynyt lievään nousuun. Sen sijaan yliopistoammattien sädekehä himmenee. Professori oli vielä viimeksi kymmenes muttei yllä enää edes 30 ensimmäisen joukkoon. Dosentti on pudonnut vielä jyrkemmin, 47. sijalta sadan huonommalle puolelle.

»Ennen professorit olivat pieni näkyvä eliitti, kun heitä oli vain Helsingissä ja Turussa. Nyt meillä on yliopistoja ympäri Suomen, ja professoreita on joka puolella. Dosentit ovat kokeneet vielä pahemman inflaation. Monille on ehkä jäänyt julkisuudesta mieleen vain päivystävä dosentti», Rahkonen epäilee.

Hallintovirkojen hohto himmenee

Muutkin perinteiset instituutiot ovat menettäneet hohtoaan. Sekä valtionhallinnossa, kirkossa että oikeuslaitoksessa tehtävän työn arvostus laskee tasaisesti.

Ero on huima, kun rinnalle otetaan vuosi 1966, jolloin **Urho Rauhala** julkaisi laajan tutkimuksen *Suomalaisen yhteiskunnan sosiaalinen kerrostuneisuus*. Tuolloin kymmenen ensimmäisen listalta löytyivät piispa, suurlähettiläs ja maaherra. Enää yksikään niistä ei mahdu edes 50 arvostetuimman ammatin joukkoon. Maaherran edellä on yli sata ammattia.

Oikeuslaitoksen arvostus ei ole laskenut

■ **Tommi Sahila**
työskentelee
Helsingin
kaupungin
pelastus-
laitoksella.

■ Arvostetuimmissa ammateissa pitää hallita uusi teknologia ja olla kätevä käsistään.

yhtä jyrkästi, mutta senkään korkeimpiin virkoihin ei liity samanlaista sädekehää kuin ennen. Neljä vuosikymmentä sitten oikeuslaitoksen presidentit tekivät suomalaisten mielestä jopa lääkäreitä arvokkaampaa työtä. Jo 1990-luvulla ihmisistä oli kuitenkin tärkeämpää osata käyttää kirurgin veistä kuin lakikirjaa.

»Pappisvirkojen arvostuksen lasku on sikäli outoa, että kirkko ei ole edes erityisemmin ryvettynyt viime aikoina. Ilmeisesti maallistuminen vain etenee pikkuhiljaa», Rahkonen tulkitsee.

Myöskään upseerin ammattia ei kauheasti arvosteta, vaikka kansalaisten turvallisuudesta huolehtiminen on yleisesti ottaen suomalaisten mielestä entistä arvokkaampaa työtä. Kenraali löytyy nyt sijalta 75, samalta kuin vanginvartija, ja kaukaa poliisin takaa.

Rahkonen arvelee tämän johtuvan siitä, että ihmiset pelkäävät enemmän terrorismin kaltaisia uusia uhkia kuin sotaa. »Sotilaita kohtaan tunnetaan historiallista kunnioitusta, mutta poliisin työtä pidetään nyky-yhteiskunnassa tärkeämpänä.»

Poliitikkojen arvostus laskee yhä. Ministeri yltää enää hädin tuskin 150. sijan yläpuolelle, kansanedustaja on pudonnut 266:ksi, ja puoluesihteerit häviää jo sekatyöntekijälle ja varastomiehelle. Eduskunnan valiokunta-neuvokset sentään tekevät suomalaisten mielestä osapuilleen yhtä hienoa työtä kuin siivoojat ja parturit.

Myöskään ammatillista edunvalvontaa ei pidetä kovin kunniallisena ammattina. Ensimmäistä kertaa tutkimuksessa mukana ollut ay-toimitsija jäi 322. sijalle, paljon alemmas kuin valtaosa palkansaajajärjestöjen jäsenistöstä.

Insinööreistä tuli kuolevaisia

Talouden suhdanteet eivät juuri vaikuta bisnesammattien arvostukseen. Suunta on koko ajan sama, oli sitten lama tai nousukausi: aina vain alaspäin. Arvostetuin puhtaasti yksityisen puolen ammatti, yrittäjä, löytyy vasta 36. sijalta.

Suuren yleisön silmissä rahamaailman nuoret leijonat ovat pikemminkin kunnan

väen jaloissa pyöriviä kulkukissoja. Pörssimeklari jäi jo viimeksi 300. sijan huonommalle puolelle, ja nyt sille tekevät seuraa myös markkina-analyytikko, yritysconsultti ja controller. Sijoitusneuvoja putosi yli 160 sijaa ja oli tällä kertaa koko tutkimuksen nopein laskija.

It-alankin arvostus on laskenut vuosituhannen vaihteen teknohuuman jälkeen. Eri-laiset tietojenkäsittelyammattit sijoittuvat nyt lähes järjestään huonommin kuin aiemmillä kerroilla. Jopa perusinsinöörit ovat saaneet huomata, että kunnia on katoavaista.

»Bisnes- ja it-alan ammatit saattavat jäädä ihmisten silmissä vähän abstrakteiksi. Jollekin **Linus Torvaldsille** on vaikea antaa sel-laista titteliä, joka kertoisi selvästi, mitä hän tekee. Controllerin tapaiset englanninkieliset nimikkeet aiheuttavat vain sekaannusta», Rahkonen selittää.

Pomotitteliin arvostus kärsii Rahkonen mukaan viime aikojen irtisanomisista ja miljardiseikkailuista. »Jos johtajia tutkittaisiin omilla nimillään, **Jorma Ollilan** tapaiset tähdet nousisivat luultavasti hyvinkin korkealle. ▷

■ Kun kansan sivistystaso on noussut, oppineiden arvostus on laskenut.

Yleisellä tasolla korostuu kuitenkin se, että on niin monenlaisia johtajia, sellaisiakin jotka ovat ajaneet ison firman konkurssin parolle.»

Yksi talouden ala on sentään pitänyt pintansa ja jopa kohentanut mainettaan. Maa- ja metsätaloussammatit ovat nyt selvästi paremmassa huudossa kuin ennen EU-aikaa. Maanviljelijä on noussut 1990-luvun alusta melkein sata sijaa ja lähes yhtä arvostettu metsuri vielä enemmän.

»Maataloudessa on tapahtunut viime vuosikymmeninä niin iso muutos, että sitä voi jo sanoa kokonaan uudeksi ammatiksi. Vielä 1970-luvulla maatalous oli monien mielestä yhtä kuin ainaiset tukiaiset. Nyt se on kunniallinen ja hyödyllinen ala, johon liittyy puhtaan ruuan kaltaisia miellehtymiä. Jäljelle jääneet viljelijät ovat enemmänkin sankareita, jotka ovat selvinneet jopa EU-saneerauksesta», Rahkonen analysoi.

Pankinjohtajienkin arvostus on pikkuhiljaa palautunut laman tuoman romahduksen jälkeen.

Käden taidot kunniaan

Ammattien kohdallakin pätee kysynnän ja tarjonnan laki: mitä harvinaisempi jokin taito on, sitä enemmän sitä arvostetaan.

Kun kansan sivistystaso oli matalampi, oppineita katsottiin paljon jyrkemmin ylävistöön. Nyt kun joka toisesta tulee ylioppilas ja entistä useammalla on peukalo keskellä kämmettä, käden taidot ovat yhtäkkiä nousseet arvoon arvaamattomaan.

Kymmenestä nopeimmasta nousijasta suurin osa on erilaisia sinikaulusammattia. Nuohooja, mekaanikko, rakennusmies ja lukkoseppä ovat kaikki yli sata sijaa ylempänä kuin edellisessä mittauksessa. Kirvesmies ja puuseppä päihittävät mm. everstin ja arkkipiispan. Kokin nousu muotiammatiksi on vetänyt myös leipurien ja keittäjien arvostusta ylöspäin.

»Kunnon ammattimiehet ovat käyneet niin vähiin, että heitä aletaan jo kaivata. Ministerit eivät ole turhaan tolkkuneet, ettei kaikkien suinkaan tarvitse pyrkiä yliopis-

★ Naiset arvostavat enemmän kuin miehet

- Psykologi
- Poliisi
- Pastori
- Pakolaisohjaaja
- Kuvataiteilija

★ Miehet arvostavat enemmän kuin naiset

- Kenraali
- Metsuri
- Muurari
- Mekaanikko
- Turkistarhuri

★ Iäkkäät arvostavat enemmän kuin muut

- Professori
- Tilintarkastaja
- Insinööri
- Agronomi
- Kansanedustaja

★ Nuoret arvostavat enemmän kuin muut

- Palomies
- Tutkija
- Radiotoimittaja
- Elokuvaohjaaja
- Yrityskonsultti

toon. Tämä viesti on selvästi mennyt perille», Rahkonen miettii.

Moniin perinteisiin työläisammatteihin ei sen sijaan liity edelleenkaan minkäänlaista eksotiikkaa. Lihanleikkaaja, levyseppä ja paperikoneenhoitaja voivat vain haaveilla olevansa joskus yhtä arvostettuja kuin toverinsa rakennuksilla.

Ainakin paperityöläisistä on suurella yleisöllä niin stereotyyppinen kuva, että imagon kirkastus saattaa Rahkosen mukaan jäädäkin haaveeksi. Saabilla ajava, rivitalossa asuva hyväpalkkainen työläisaristokratian edustaja ei juuri herätä sympatiaa.

Turhat ja inhotut

Listan hänniltä löytyvät samat tutut ammatit kuin ennenkin. Ovelta ovelle -myyjä on ollut viimeisenä kaikissa aikaisemmissakin SK:n

tutkimuksissa. Myös kaksi seuraavaa, bingoemäntä ja puhelinmyyjä, ovat samat kuin viimeksi. Nyt ne ovat vain vaihtaneet keskenään paikkaa.

Keijo Rahkonen jakaa suomalaisten vähiten arvostamat ammatit kolmeen ryhmään. Osa on tv-lupatarkastajan, pysäköinninvalvojan ja EU-tarkastajan kaltaisia inhon kohteita, jotka tulevat aina pyytämättä ja yllättäen. Toiset, kuten lähetti ja baariapulainen, ovat olematonta koulutusta edellyttäviä latiatason ammatteja, joissa ei palkallakaan paljon juhli. Mannekiini, tanssija ja kosmetologi taas leimataan turhuuden edustajiksi.

»Se on minusta aika moralistista. Aika- ja iltapäivälehtiä myydään joka päivä valokuvamalleilla, mutta silti ihmisten kuulu mielestään ajatella, että mannekiinin ammatti on turhanaikainen.»

Myös kulttuurista on suomalaisten mielestä hyvää vauhtia tulossa turhaa ylellisyyttä. Puolet uuden tutkimuksen kymmenestä nopeimmasta laskijasta oli erilaisia kulttuuriammattia. Varsinkin muusikoiden arvostus on suorastaan romahtanut, mutta paljon paremmin ei mene näyttelijöilläkään. Elokuvaohjaaja on pudonnut melkein sata sijaa, vaikka suomalaisella elokuvalla muuten mene paremmin kuin aikoihin.

»Ilmeisesti ihmiset ajattelevat, että korkeakulttuurikin on pohjimmiltaan viuhdettä», Rahkonen miettii.

»Joku kapellimestari voi olla omalla alallaan vaikka kuinka suuri sankari, mutta orkesterinjohtajasta ei ole paljon apua, jos ihminen sairastuu.» □

Kirjoittaja oli vielä vuonna 1991 tutkimuksen 139. arvostetuimmassa ammatissa mutta on nyt pudonnut jaetulle 266. sijalle, yhtä alas kuin kansanedustajat.

► Näin tutkimus tehtiin

■ Taloustutkimus postitti tutkimuslomakkeen maaliskuussa 2 000 suomalaiselle, joista vajaat 800 eli noin 40 prosenttia palautti sen asianmukaisesti täytettynä. Vastaajat olivat 15–64-vuotiaita, ja heidät oli valittu Väestörekisterikeskuksen tietojärjestelmästä satunnaisotannalla siten, että he muodostavat ikänsä, asuinpaikkansa ja sukupuolijakautumansa puolesta hyvin kansaa edustavan otoksen. Jokainen ammatti piti pisteyttää asteikolla, jossa yhdeksän oli paras ja yksi huonoin arvosana. Vastaajille esitettyyn 380 ammatin luetteloon tehtiin jonkin verran muutoksia, mutta pääosin lista on sama kuin ennenkin. □

■ Lastentarhan-
opettaja Anu
Lähdekorven
työpaikka on
Suopolun
päiväkodissa
Klaukkalassa.

HAASTATTELUT
JARMO RAIVIO JA
LEENA SHARMA

■ Suluissa sijoitus vuonna 2001. Jos numero puuttuu, ammatti on mukana ensimmäistä kertaa.

▲ noussut koko ajan 1991–2004
▼ laskenut koko ajan 1991–2004

1. Kirurgi (1)
2. Erikoislääkäri (-)
3. Lääkäri (2)
4. Ylilääkäri (4)
5. **Palomies (51)** ▲
6. Silmälääkäri (3)
7. Lentokapteeni (8)
8. Neurologi (-)
9. Tuomari (14)
- Terveyskeskuslääkäri (-)
- Sairaanhoidtaja (22)** ▲
- Kättilö (9)
13. Eläinlääkäri (7)
14. Hammaslääkäri (5)
15. **Presidentti (oikeuslaitos) (13)** ▼
16. Lennonjohtaja (19)
17. Gynekologi (11)
18. **Palopäällikkö (45)** ▲
19. Vanhustenhoitaja (-)
20. Psykiatri (6)
21. **Lastenhoitaja (89)** ▲
- Oikeusasiamies (23)
23. **Erityisluokanopettaja (25)** ▲
24. Lakimies (69)
25. Poliisipäällikkö (18)
26. **Terveystenhoitaja (30)** ▲
27. **Puheopettaja (51)** ▲
- Ylihoitaja (20)

5.

■ **Palomies Tommi Sahila Helsingin kaupungin pelastuslaitokselta. Ammattisi on sijalla viisi. Sen arvostus on noussut 46 pykälää. Miksi?**

»Konginkankaan ja muiden suuronnettomuuksien yhteydessä tiedotusvälineet ovat tuoneet uudella tavalla esille ammatiauttajien, kuten palomiesten, näkökulmaa. Esimerkiksi sitä, että hekin saattavat kärsiä rankan työtehtävän jälkeen psyykkisistä ongelmista ja tarvita kriisiapua. On tullut selväksi, miten monella tapaa kovaa ja tärkeää työtä tehdään.»

■ **Lastentarhanopettaja Anu Lähdekorpi Suopolun päiväkodista. Ammattisi on sijalla 34. Sen arvostus on noussut 29 sijaa. Miksi?**

34.

»Aina tätä työtä on arvostettu, vaikka se ei näy palkassa. Nyt ihmiset ovat havahtuneet, miten väsyneitä ja turhautuneita olemme valtavan työtaakan alla. On tajuttu, että jotain pitää tehdä, ennen kuin työ käy liian raskaaksi. Teemme myös vanhempien kanssa tiiviimpää yhteistyötä kuin ennen. Nuorison pahoinvointia voidaan ehkäistä varhaiskasvatuksella.»

33.

■ **Kirkkohistorian professori Aila Lauha, Helsingin yliopisto. Professorin ammatti on sijalla 33. Sen arvostus on laskenut 23 sijaa. Miksi?**

»Professorin virka on arkipäiväistynyt. Työssä on itsenäisyys vähentynyt ja tilalle on tullut henkilöjohtamista ja hallinnollista vastuuta. Muutos näkyy ulkopuolisillekin, professorilla on kauhea kiire ja paljon töitä, eikä palkka ole kovin suuri. Itse en ole turhautunut, vaikka välillä ehkä väsyn. Työ on yhä tärkeää, mielekästä ja palkitsevaa. Tutkimus ja korkeatasoinen koulutus ovat pienen maan tärkeä voimavara.»

29. Yliopiston rehtori (12)
30. Mielisairaanhoidtaja (21)
31. **Psykologi (32)** ▲
- Poliisi (42)** ▲
33. **Professori (10)** ▼
34. **Lastentarhanopettaja (63)** ▲
35. Merikapteeni (25)
36. Yrittäjä (-)
37. **Komisario (40)** ▲
38. Lukion rehtori (29)
39. Nimismies (27)
40. **Arkkitehti (15)** ▼
41. Oikeuskansleri (15)
42. **Sosiaalityöntekijä (131)** ▲
43. Pääjohtaja (-)
44. Ammattikorkeakoulun rehtori (44)
- Apteekkari (34)
46. **Peruskoulun luokanopettaja (56)** ▲
47. Työterveyshoitaja (-)
48. Lähihoitaja (58)
49. Rakennusmestari (58)
50. Lukion lehtori (58)
51. **Suurlähtettiläs (39)** ▼
- Palotarkastaja (37)
53. Peruskoulun rehtori (50)
54. **Perushoitaja (73)** ▲
55. Ammattikoulun rehtori (44)
- Tulkki (40)
57. **Kokki (112)** ▲
58. Kaupunginjohtaja (78)
- Ammattikorkeakoulun lehtori (49)
60. Fyysikko (30)
61. **Optikko (63)** ▲
62. Kirvesmies (156)
63. Tietoturvapäällikkö (-)
64. **Nuoriso-ohjaaja (104)** ▲
65. Lastenvalvoja (137)
66. **Lääkintävoimistelija (96)** ▲
- Asianajaja (67)
68. **Veturinkuljettaja (74)** ▲
69. Perhepäivähoitaja (194)
70. **Röntgenkuvaaja (107)** ▲
- Liikkeenharjoittaja (132)
72. Aineenopettaja (67)
73. Farmaseutti (58)
- Peruskoulun lehtori (76)
75. **Vanginvartija (162)** ▲
- Kenraali (55)

78. Puuseppä (114) ▲
Sosiologi (214)
79. Toimitusjohtaja (79)
Ammattikoulun opettaja (63)
81. Sosiaalihoitaja (134) ▲
82. Hammashoitaja (85) ▲
83. Maanviljelijä (96) ▲
84. Tuntiopettaja (-)
85. Metsuri (201) ▲
Piispa (56)
Eversti (81)
Biologi (32)
89. Rakennusurakoitsija (161)
90. Ympäristönsuojelupäällikkö (-)
Toimintaterapeutti (-)
92. Atk-päällikkö (104)
Tutkija (96)
Arkipiispa (47)
95. Kotitalousopettaja (81)
96. Matemaatikko (45)
97. Kielenkääntäjä (77) ▼
Pankinjohtaja (142)
99. Laboratoriohoitaja (69)
Kirkkoherra (111)
101. Lääkintävahtimestari (168)
Tehtaanjohtaja (90) ▼
103. Muurari (156)
104. Tilintarkastaja (190)
105. Asemapäällikkö (107)
106. Meteorologi (99)
Dosentti (47)
- Kemisti (81) ▼
109. Luotsi (94)
110. Lukkoseppä (218)
Proviisori (54)
112. Lentoemäntä (122)
Kunnanjohtaja (116)
Insinööri (37) ▼
115. Tuotantopäällikkö (-)
Rakennusmies (227)
Arkeologi (81) ▼
118. Syyttäjä (-)
Perämies (74)
120. Agronomi (102) ▼
Rovasti (107)
122. Diakoni/diakonissa (191)
It-asiantuntija (125)
124. Karjankasvattaja (207) ▲
Metsänhoitaja (103)
Osastonhoitaja (43)
127. Nuohooja (267)

40.

■ **Arkkitehti Juhani Pallasmaa. Ammattisi on sijalla 40. Sen arvostus on laskenut 25 sijaa. Miksi?**

»Ennen sotaa rakentamiseen liitettiin hyvin positiivisia mielikuvia, ja sodan jälkeen arkkitehdista tuli kansakunnan rakentajahahmo. Nyt rakentaminen on arkipäiväistä, sillä ei ole enää sellaista symbolista merkitystä. Samalla rakentaminen on monimutkaistunut ja arkkitehdin rooli on hämärtynyt ihmisille – ehkä meille arkkitehdeillekin. Meillä ei nyt ole sellaista karismaattista arkkitehtiä kuin esimerkiksi Aalto oli.»

Arkkitehti Juhani Pallasmaa on ollut merkittävä suomalainen arkkitehti. Hän on ollut mukana monissa merkittävissä rakennusprojekteissa, ja hänen työnsä on ollut keskeinen osa suomalaisen arkkitehtuurin kehitystä. Hän on ollut mukana myös monissa kansainvälisissä projekteissa, ja hänen työnsä on ollut merkittävä osa suomalaisen arkkitehtuurin kehitystä.

■ **Kokki Jyrki Sukula. Ammattisi on sijalla 57. Sen arvostus on noussut 55 pykälää. Miksi?**

»1980-luvulla kokkeja pidettiin epäsosiaalisina juoppoina, ja kyllä siinä tietty perä olikin. Vuosikymmenen lopussa ravintolakokit alkoivat saada julkisuutta. He loivat kansainvälisiä kontakteja, ja Helsingin ravintoloiden taso nousi lyhyessä ajassa huimasti. Nykyään kokit eivät ole enää mitä tahansa rupusakkia, vaan fiksuja ja sosiaalisia. He käyvät hyviä kouluja ja tekevät ammattinsa eteen valtavasti töitä. Palkat ovat yhä surkeita, mutta jotain edistystä niissäkin on tapahtunut.»

57.

97.

■ **Varatoimitusjohtaja Maarit Näkyvä Sampo-pankista. Pankinjohtajan ammatti on sijalla 97. Sen arvostus on noussut 45 pykälää. Miksi?**

»1990-luvun alun pankinjohtajien synnit ovat jäämässä taloushistoriaan. Sen lisäksi ihmisten taloudellinen ympäristö on muuttunut yhä monimutkaisemmaksi. Pankinjohtajat osaavat puhua tavallisten ihmisten kielellä ja auttavat heitä tekemään taloudenpitoon liittyviä vaikeita ratkaisuja.»

129. Laborantti (175)
Korjausmies (-)
- Leipuri (144) ▲
Rajavartija (-)
Kauppias (154)
133. Tietohallintopäällikkö (93)
Hieroja (122)
Oikeusavustaja (116) ▼
136. Terveystarkastaja (142) ▲
Sairaala-apulainen (185) ▲
Päätoimittaja (101) ▼
139. Maatalonemäntä (188)
140. Keittäjä (205)
141. Suutari (175)
Räätäli (177)
Mekaanikko (264)
144. Suunnittelupäällikkö (156)
Maaherra (90) ▼
146. Kirjailija (100) ▼
Asentaja (177) ▲
Ministeri (72)
149. Laivuri (137) ▼
Kultaseppä (85)
151. Taluspäällikkö (162)
Kelloseppä (129)
153. Tiemestari (221)
154. Vientipäällikkö (156)
155. Kotiavustaja (256)
156. Putkimies (209) ▲
Suunnittelija (180)
Geologi (51) ▼
159. Atk-suunnittelija (110)
Autokoulunopettaja (140)
161. Henkilöstöpäällikkö (171)
Tilanomistaja (146)
Konemestari (114) ▼
164. Pastori (125)
165. Työnjohtaja (196)
Kansliapäällikkö (172)
Agrologi (118)
168. Radiotoimittaja (184)
Graafikko (150)
Teknikko (191)
Aluejohtaja (198)
Puutarhuri (132)
173. Laitosmies (-)
174. Konepäällikkö (112) ▼
175. Eläkeneuvoja (264)
Vartija (256) ▲
Kuljetuspäällikkö (196)
178. Metsätyönjohtaja (223) ▷

179. **Käyttöpäällikkö (169)** ▼
Työhönottaja (214)
Betonirauhoittaja (256)
Metsäteknikko (162)
183. Tullivartija (129)
185. **Elokuvaohjaaja (94)** ▼
186. Yliluutnantti (162)
186. Pankkitoimihenkilö (280)
Ammatinvalinnan ohjaaja (152)
- Kapellimestari (85)** ▼
Tuotesuunnittelija (239)
Kouluttaja (134)
191. Ravintoloitsija (209)
Tiedotuspäällikkö (222)
LVI-suunnittelija (118)
194. **Säveltäjä (79)** ▼
195. Hankintapäällikkö (200)
Järjestelmäsuunnittelija (125)
Kenttäpäällikkö (270)
Maatalouslomittaja (292)
199. Valiokuntaneuvos (-)
Ekonomisti (-)
201. Öljynporaaja (233)
202. Koneistaja (-)
Parturi (228) ▲
204. **Siivooja (275)** ▲
205. Huoltomies (204)
Kaivosmies (254)
Automaatiosuunnittelija (122)
208. Lasinpuhaltaja (180)
209. **Konsuli (156)** ▼
210. **Myyntipäällikkö (185)** ▼
Osastopäällikkö (194) ▼
212. Amanuenssi (66)
Kehityspäällikkö (-)
214. Kirjeenvaihtaja (218)
215. Autonkatsastaja (169)
Sosiaalitarkkailija (162)
Kirjanpitäjä (226)
Luottamusmies (256)
219. Kalastaja (224)
220. Kampaaja (235)
221. Assistentti (118)
Maalari (205)
223. Autonkuljettaja (146)
Kuluttajaneuvoja (-)
225. Tietokantasuunnittelija (137)
Ylitarkastaja (-)
Projektipäällikkö (106)
228. Taksinkuljettaja (185)
Konduktööri (277)

127.

■ **Nuohooja Isto Rantanen. Ammattisi on sijalla 127. Sen arvostus on noussut 140 pykälää. Miksi?**

»Jaa-a. Johtuisiko siitä, että 1999 lainsäädäntö muuttui niin, että kiinteistön omistajan on vastattava siitä, että savuhormit ja tulisijat nuohotaan. Aiemmin tämä oli nuohoojen vastuulla. Kun jokin ammatti tulee näkyväksi, ehkä sitä aletaan arvostaa enemmän. Kaikkia käsityöammattajahan pidetään nykyään suuremmassa arvossa kuin ennen: ihmiset ovat tulleet niin avuttomiksi, etteivät osaa tehdä käsillään mitään tai viitsi paneutua mihinkään.»

■ **Maatalouslomittaja Petra Holmström. Ammattisi on sijalla 195. Sen arvostus on noussut 97 pykälää. Miksi?**

»Ainakin Pukkilassa on ollut lomittajista pulaa, joten olemme käyneet kouluissa kertomassa työstä, mainostamassa sen hyviä puolia. Omilta kouluajoilta jäi mielikuva, että maatalouslomittajat ovat pullaa puputtavia vanhoja miehiä, ja koko ammatti mahdollisimman epäkiinnostava. Tätä mielikuvaa ollaan kumottu, kerrottu, että tämä on itsenäiselle ja eläinrakkaalle ihmiselle mitä parasta työtä.»

234.

■ **Atk-tukihenkilö Sanni Kallio, ammatti- korkeakoulu Stadia. Ammattisi on sijalla 234. Sen arvostus on laskenut 88 sijaa. Miksi?**

»Helposti ajatellaan, että pystymme tekemään asioita hokkus-pokkus. Ongelman pitäisi ratketa heti. Monesti nämä asiat vaativat paljonkin töitä. Nykyään tulee koko ajan uusia ohjelmia ja tarpeita. Jos niihin ei pysty vastaamaan, pettymys kohdistuu meihin. Ehkä arvostukseen vaikuttaa sekin, että koulutus on alalla aika kirjavaa. Mutta en minä koe, ettei ammattiani arvostettaisi.»

195.

230. Kiinteistötyöntekijä (267)
Lentoaseman virkailija (274)
Ompelija (272)
Hitsaaja (229)
234. Atk-tukihenkilö (146)
- Elinkeinoasiamies (209)** ▼
Toimistopäällikkö (214) ▼
237. Riistanhoitaja (261)
Kirjastonhoitaja (209)
239. Postinhoitaja (261)
Tv-toimittaja (162)
241. Yhteispäällikkö (-)
Laskentapäällikkö (172) ▼
Levyseppä (-)
Näyttelijä (125)
Postinkantaja (286)
246. **Markkinointipäällikkö (180)** ▼
Merimies (201)
248. Askartelunohjaaja (241)
Toimialajohtaja (134)
250. **Tuotepäällikkö (191)** ▼
251. **Kappalainen (207)** ▼
Isännöitsijä (294)
Valimotyöntekijä (-)
Asiakaspalvelupäällikkö (-)
255. **Faktori (239)** ▼
256. Piirtäjä (-)
Hovimestari (254) ▼
Tiedottaja (248) ▼
259. Opistoupseeri (243)
Atk-operaattori (140)
261. Kirjastoamanuenssi (232)
Verhoilija (203)
Palkanlaskija (229)
264. Meijeristi (301)
Kanttori/urkuri (172)
266. **Kansanedustaja (218)** ▼
Toimittaja (lehti) (180)
268. Kotiapulainen (311)
Kylmäkko (229)
Valokuvaaja (244)
271. Kustannuslaskija (313)
272. **Kuvanveistäjä (251)** ▼
Paperikoneenhoitaja (-)
274. Ohjelmoija (121)
275. Urheiluvallmentaja (256)
- Taloussihteeri (251)** ▼
Myyälänhoitaja (278)
278. Toimistosihhteeri (-)
Autovahinkotarkastaja (298)
Sahaaja (-)

282. Lihanleikkaaja (-)
Vastaanottoapulainen (261)
Painotyöntekijä (285)
284. Sisäänostaja (329)
Konttorinhoitaja (-)
Kiviporaaja (294)
Jaostopäällikkö (280) ▼
Huolitsija (322)
Postivirkailija (294)
290. Myymäläetsivä (316)
Pakolaisohjaaja (-)
292. Mainospäällikkö (304)
- 293. Henkikirjoittaja (288)** ▼
Kuvataiteilija (241) ▼
- 295. Pianisti (152)** ▼
Haudankaivaja (320)
297. Verotarkastaja (283)
298. Laulaja (188)
Muusikko (149)
Palveluneuvoja (-)
Kokoonpanotyöntekijä (-)
- 302. Matkaopas (244)** ▼
Työnvälitysvirkailija (318)
304. Vahtimestari (330)
305. Sihteeri (233)
306. Ammattiruuhkailija (248)
- 307. Huoltoaseman hoitaja (304)** ▼
Panostaja (286) ▼
Ahtaaja (-)
310. Myyntineuvottelija (235)
Kassanhoitaja (298)
312. Varastonhoitaja (336)
Informaatikko (283)
Kanslisti (-)
315. Avainasiakaspäällikkö (244)
Sijoitusneuvoja (154)
Tarjoilija (338)
318. Lavastaja (270)
Lehdenjakaja (322) ▲
320. Kalanviljelijä (324)
Webmaster (272)
322. Mittamies (312)
Sisällöntuottaja (326)
Ay-toimitsija (-)
325. Kutoja (315)
- 326. Kuvaussihteeri (278)** ▼
Yrityskonsultti (298)
Myymäläkassa (340)
329. Varastomies (354)
Teurastaja (317)
- 331. Matkatoimistovirkailija (330)** ▼

266.

■ **Kansanedustaja Ilkka Kanerva. Ammattisi on sijalla 266. Sen arvostus on laskenut 48 sijaa. Miksi?**

»Poliittikkoihin kohdistuva julkisuus on muuttunut yhä

skandaalivetoisemmaksi. Lisäksi politiikassa pienetkin siirrot näkyvät julkisuudessa, on valtataistelua, kynnärpäätaktikoita, uhreja ja sankareita. Muualla on ihan samaa, mutta se ei ole niin näkyvästi esillä. Se vaikuttaa ammatin arvostukseen. Mutta ei Suomen kansan tarvitse hävetä järjestelmänsä eikä järjestelmän pyörittäjiäkään. Ja maaliskaun perusteella alalle näyttää riittävän halukkuutta.»

■ **Muusikko Lasse Kurki, Lemonator-yhtye. Ammattisi on sijalla 298. Sen arvostus on laskenut 149 sijaa. Miksi?**

»Nykyään tehdään niin paskaa musaa, ettei kukaan halua samaistua sellaiseen. Rock'n rollista on myös hävinnyt glamour. Popparit sanovat rehellisesti, että tämä on oikeaa duunia ja aika raskasta – vaikkakin hauskaa. Ihmiset haluavat unelman jostain, joka on helppoa ja kivaa tai sitten sellaista, että siitä saa paljon rahaa. Suomessa ei muusikkona tunnetusti ansaitse ja jos työ ei enää ole helppoa ja kivaakaan, niin siinä se sitten on.»

298.

315.

■ **Sijoitusneuvoja Sirpa Tillanen, Aktia-pankki. Ammattisi on sijalla 315. Sen arvostus on laskenut 161 sijaa. Miksi?**

»Sijoitusneuvontaa tarjoavien yritysten määrä on lisääntynyt, eikä asiantuntemus ole kaikilla varmaankaan riittävä. Sijoitusneuvonnasta on tullut arkipäiväistä, aikaisemmin se miellettiin varakkaille tarkoitetuksi palveluksi. Ja varmasti pörssikurssien jyrkän laskun jälkeen osa koki, ettei ole saanut oikeita ja hyviä neuvoja.»

- Verovirkailija (334)
- 333. Vakuutustarkastaja (320)** ▼
334. Sovellusneuvoja (224)
Keskuksenhoitaja (328)
336. Liikeapulainen (352)
337. Sekatyöntekijä (361)
- 338. Aktuaari (308)** ▼
Controller (-)
340. Matkailuasiamies (294)
341. Pesulatyöntekijä (-)
EU-tarkastaja (-)
Toimistoapulainen (333)
- 344. Kuoronjohtaja (198)** ▼
Kiinteistönvälittäjä (344)
Markkina-analyytikko (290)
347. Vakuutusvirkailija (308)
- 348. Pörssimeklari (306)** ▼
- 349. Levikkipäällikkö (238)** ▼
350. Haastemies (290)
351. Torikauppias (345)
- 352. Tilaustenkäsittelijä (343)** ▼
353. Laskuttaja (330)
- 354. Puoluesihteeri (349)** ▼
Markkinatutkija (340)
356. Huutokaupanpitäjä/meklari (357)
357. Kirjastoapulainen (336)
358. Kioskimyyjä (365)
359. Myyntiedustaja (348)
- 360. Automyyjä (356)** ▼
- 361. Tanssija (267)** ▼
- 362. Munkki/nunna (325)** ▼
363. Ulosottomies (340)
- 364. Turkistarhuri (362)** ▼
- 365. Mainostoimittaja (282)** ▼
366. Luonnonparantaja (345)
367. Lähetti (349)
368. Baariapulainen (367)
369. Mittarinlukija (366)
- 370. Arvostelija (351)** ▼
- 371. Kosmetologi (318)** ▼
372. Tutkimushaastattelija (313)
- 373. Manikyrästi/pedikyrästi (357)** ▼
Konsulentti/tuotesittelijä (368) ▼
375. Pysäköinninvalvoja (373)
- 376. Mannekiini/valokuvamalli (369)** ▼
377. Tv-lupatarkastaja (374)
378. Puhelinmyyjä (376)
379. Bingoemäntä (375)
380. Ovelta ovelle -myyjä (377) □ ▷